

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br. 02/L-50

O EMERGENTNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Skupština Kosova

Shodno Poglavlju 5.1 (h) i 9.1.26 (a) Ustavnog okvira o privremenoj samoupravi na Kosovu (Uredba UNMIK-a br. 2001/9 od 15. maja 2001.godine),

U cilju uspostavljanja zakonske osnove za regulisanje, unapredjenje i poboljšanje emergentne zdravstvene zaštite,

Usvaja:

ZAKON O EMERGENTNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

POGLAVLJE I
DEFINICIJE

Član 1

Termini upotrebljeni za ciljeve ovog zakona imaju sledeće značenje:

„**Vazдушna ambulanta**“ podrazumeva avion, helikopter upotrebljen za prebacivanje bolesnog ili povrednog pacijenta, kojima je potrebna medicinska nega.

„**Usluge vazdušne ambulante**“ podrazumevaju pružanje nege i emergentan prevoz u, ili sa mesta događaja u bolnici.

„**Ambulanta kola**“ podrazumeva motorno vozilo konstruisano i opremljeno na specijalan način, ili vazдушna ambulanta predviđena za upotrebu radi emergentnog prevoza pacijenata.

„**Sistem emergentne medicinske službe**“ predstavlja sistem koji obezbeđuje rukovodjenje osobljem, mogućnosti i opreme radi efikasnog i kordiniranog raspoređivanja na određenom geografskom prostoru, jedne medicinske službe u emergentnim uslovima, koji nastaju bilo kao rezultat stanja pacijenta ili rezultat prirodnih nepogoda ili sličnih situacija, služba koja se upravlja od jedne javne ili privatne ustanove neprofitabilne koja ima autoritet i materijalna sredstva za obezbeđivanje efikasnog upravljanja ovog sistema.

„**Lekar emergencije**“ je lekar koji je pored adekvatnog školovanja i licence za rad završio i jedan staž za emergenciju predviđen programom Departamenta za medicinske emergencije.

„**Lekar specijalista emergencije**“ podrazumeva specijalistu koji je završio specijalizaciju iz Emergentne medicine, testiran od strane komisije koju je ovlastio Centralni Bord za specijalizacije.

„**Medicinski tehničar emergencije**“ je lice koje je pored srednje medicinske škole završilo i kurseve obuke i ima sertifikat za emergenciju.

„**Medicinski tehničar kardio-srčani**“ podrazumeva lice koje je obučeno i ima sertifikat kurseva medicinske emergencije, i ima završenu dodatnu obuku u MAKJ-u, usvojen od Departamenta medicinske emergencije.

„**Emergentno medicinsko stanje**“, podrazumeva stanje sa akutnim simptomima, psihičkim poremećajima i/ili simptomi zloupotrebe abuzivnih substanci, kod kojih nedostatak pružanja hitne nege može rezultirati ozbiljnim ugrožavanjem života.

„**Departament medicinske emergencije**“ je deo emergentne medicinske službe koji se takođe bavi sa tretmanom emergentnog pacijenta, diagnostificiranjem i njegovim potpunim stabilizovanjem u okviru bolnica.

„**Univerzitetski Departament Medicinske Emergencije**“ predstavlja ustanovu referisanu u službi medicinske emergencije, koja pored tretmana emergentnih pacijenta pomaže u izradi protokola, održavanju obuka, specijalizaciju Emergentne Medicine, egzaminiranju i certifikovanju zdravstvenih radnika iz ove oblasti, pomaže medicinsku emergenciju na primarnom i sekundarnom nivou, sa humanim resursima i permanentnom edukacijom.

„**Sistem komuniciranja u službi emergentne medicine-SKEM**“, je spojna vertikalna i horizontalna služba emergentnih usluga, koja upotrebljava javni telefon, posebni kod radiotalasa zemlja-zemlja i zemlja-vazduh, kao i telemedicinu i drugu savremenu tehnologiju sa ovog aspekta, u službi pacijenta, medicinske opreme i emergentnog medicinskog osoblja.

„**Kancelarija za emergentnu medicinsku službu u Ministarstvu zdravstva**“ je nadležni organ koji kordinira i sprovodi zdravstvene politike Ministarstva u Emergentnoj medicinskoj službi.

POGLAVLJE II

OSNOVNE ODREDBE

Član 2

Ovim zakon se propisuje organizovanje, delatnost i finansiranje Emergentne medicinske službe na Kosovu.

Član 3

Emergentna medicinska služba na Kosovu primenjuje se na primarnom i sekundarnom nivou, u referisanim Centrima za Kosovo u Univerzitetskom Kliničkom Centru Kosova kao i u Emergentnoj službi Zaštitnog Korpusa Kosova.

Član 4

Zaštita Emergentne medicinske službe obezbeđuje se vršenjem delatnosti od strane Emergentne medicinske službe i od strane emergentnih zdravstvenih radnika.

Član 5

Emergentna medicinska služba obezbeđuje se sprovođenjem emergentne zdravstvene delatnosti u javnom i privatnom sektoru.

Član 6

6.1. Emergentna medicinska delatnost organizuje se u cilju obezbeđenja emergentne adekvatne zdravstvene nege za građane, u normalnim uslovima i u okolnostima vandrednog stanja.

6.2. Emergentna medicinska delatnost obezbeđuje emergentne usluge za građane putem primene mera i savremenih metoda iz nauke Emergentne medicine i nauka vezanih za nju, kao i putem stalnog praćenja njihovih rezultata.

Član 7

Finansiranje ove delatnosti utvrđuje se Zakonom o zdravstvu Kosova, u posebnoj budžetskoj poziciji, unutar budžeta odgovarajućih institucija.

Član 8

Emergentna medicinska služba je delatnost od posebnog društvenog i strateškog interesa.

Član 9

Emergentna medicinska služba obezbeđuje i sprovodi jedinstveni sistem povezanog komuniciranja unutar emergentnih medicinski ustanova, kao i povezuje se sa ustanovama emergentnih delatnosti: sa ZKK (Zaštitnim Korpusom Kosova), KPS (Kosovskom policijskom službom), KFOR-om i Vatrogasnom službom.

Član 10

Emergentna medicinska služba obezbeđuje i primenjuje jedinstveni informativni sistem.

Član 11

Delatnost emergentne medicinske službe podvrgava se zakonskom i profesionalnom nadzoru, koji obezbeđuje Ministarstvo za zdravstvo, preko Kancelarije za emergentne medicinske usluge.

POGLAVLJE III NAČELA EMERGENTNE MEDICINSKE SLUŽBE

Član 12

12.1. Emergentne medicinske usluge obezbeđuju se za sve građane Kosova i građane ne kosovare koji se nalaze na privremenom boravku ili koji prolaze kroz Kosovo.

12.2. Emergentne medicinske usluge treba da se ostvare u optimalnom vremenu za pacijente sa visokom opasnošću za život. Utvrđivanje optimalnog vremena treba da se zasniva na Protokole i usvojene norme.

12.3. Emergentne medicinske usluge pružaju se bez obzira na uslovljavajuće okolnosti u sadejstvu sa drugim emergencijama: Vatrogacima, KPS, KZK i KFOR-om.

12.4. Prava pacijenata treba izpoštovati u skladu sa zakonom na snazi.

12.5. Velika odgovornost za brzo diagnostificiranje i brzo odlučivanje o postupcima tretmana pacijenata kojima je život u opasnosti.

12.6. Kod emergentnih usluga ne treba postojati sufinansiranje. Naknadu za emergentne usluge preuzima: Ministarstvo za zdravstvo, ugovarajuće kompanije zdravstvenog osiguranja, donatori i države za svoje građane.

12.7. Finasiranje emergentnih medicinskih službi ostvaruje se prema Zakona o zdravstvu Kosova.

POGLAVLJE IV EMERGENTNA MEDICINSKA SLUŽBA

Član 13

Emergentna medicinska služba sprovodi se bez sufinansiranja za sve emergentne pacijente u javnim i privatnim ustanovama.

Člana 14

14.1. Oblici emergentnih zdravstvenih službi koje se primenjuju u javnim i privatnim ustanovama su:

- a) Emergentna medicinska prebolnička služba.
- b) Emergentna medicinska bolnička služba.

14.2. Emergentna medicinska bolnička služba obuhvata:

- a) Emergentnu medicinsku službu;
- b) Emergentnu službu Traumatologije;
- c) Emergentnu medicinsku intenzivnu službu;
- d) Emergentna služba toksikološka sa toksikološkom opservacijom;
- e) Emergentne medicinske službe sa Internističkom-kardiološkom opservacijom;
- f) Emergentne pediatriske službe;
- g) Emergentne ginekološke službe.
- h) Psihijatrijska emergentna služba.

14.3. Sve emergentne bolničke službe kordiniraju se u Departman medicinske emergencyje odgovarajuće ustanove.

14.4. Emergentna medicinska služba brine za sve emergentne entitete:

- a) Internistička emergencyja;
- b) Infektivna emergencyja;
- c) Hiruška emergencyja;
- d) Pediatriska emergencyje;
- e) Ginekološka emergencyje
- f) Toksikološka emergencyja;
- g) Neurološka emergencyja;
- h) Psihijatriska emergencyja;
- i) Geriatriška emergencyja;
- j) Akutni bolovi.

14.5. Emergentna medicinska služba tretira sve traumatizovane pacijente:

- a) Traumatizovane pacijente na radnom mestu
- c) Traumatizovane pacijente u porodičnim uslovima.
- d) Traumatizovane pacijente vatrenim oružjem.
- e) Traumatizovane pacijente hladnim oružjem.
- f) Pacijente sa opekotinama, davljenjem, smrzavanjem.

14.6. Emergentna medicinska služba brine o slučajevima:

- a) Pokušaj samoubistva:
 - 1) oružjem
 - 2) hemijskim sredstvima i lekovima;
 - 3) drugim oblicima samoubistava.

14.7. Emergentna medicinska služba brine takodje o pacijentima koji simuliraju bolest i akutne simptome.

14.8. Emergentna medicinska služba brine o građanima, stanovništvu ili delu stanovišta koje je u vandrednom stanju, u saradnji sa vatrogascima, policijom i Kosovskim Zaštitnim Korpusom:

- a) u slučaju masovnih nesreća;
- b) u slučaju požara, poplava;
- c) u slučaju zemljotresa, odronjavanja zemljišta;
- d) odronjavanja velikih snežnih smetova;
- e) u slučajevima masovnih povređivanja i trovanja;
- f) u slučajevima bioterorizma;
- g) u slučajevima epidemija i eventualnih pandemija.

14.9. Emergentna medicinska služba, po odluci Ministarstva za zdravstvo u vandrednim situacijama, zajedno sa emergentnim mesnim ustanovama, organizuju se za pružanje zdravstvene zaštite stanovništu.

14.10. Potrebni lekovi i sanitarni materijal za emergentne usluge treba da se nalaze na spisak esencijalnih lekova.

14.11. Sva medicinska oprema za Departamenat emergencije obezbeđuje se od odgovarajućih ustanova.

POGLAVLJE V ORGANIZOVANJE I SPROVOĐENJE EMERGENTNIH MEDICINSKIH SLUŽBI

Član 15

15.1. Emergentna medicinska služba predstavlja jedno jedinstveno organizovanje u okviru sistema zdravstvene zaštite-nege.

15.2. Emergentna medicinska služba organizuje se i primenjuje na nivou:

- a) Primarnom;
- b) Sekudarnom, i
- c) Referentnih Centara.

15.3. Delatnost na ovim nivoima ostvaruje se u skladu sa zdravstvenom strategijom i politikama zasnovanim na postojećim izvorima, (član 27, stav 2 Zakona o zdravstvu).

15.4. Emergentna medicinska služba svoju delatnost odvija 24 časa neprekidno na svim nivoima.

15.5. Na svim nivoima odvija se stalna stručna edukacija.

15.6. Stalnom edukacijom rukovodi Departament emergentne medicine u Univerzitetskom Kliničkom Centru Kosova.

15.7. Na svim nivoima obezbeđuju se lekovi sa esencijalne liste, drugi lekovi i sanitarni materijal.

Emergentna medicinska služba u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Član 16

16.1. Emergentna primarna medicinska služba, organizuje se u zdravstvenim zonama. Zdravstvene zone u ovom aspektu su opštinske teritorije Kosova.

16.2. Opštine su odgovorne za odvijanje primarne medicinske emergencije u svojoj zdravstvenoj zoni, uz saradnju sa Kancelarijom za Emergentne medicinske službe u Ministarstvo zdravstva.

16.3. U Centar za porodičnu medicinu, emergentna medicinska služba deluje kao posebno organizovana–Medicinska emergencija.

16.4. Dispečerski centar organizuje se u velikim gradovima, gde se prekoračuje mogućnost delovanja Centra porodične medicine.

16.5. Ova služba svoju delatnost odvija 24 časa neprekidno, u 12 časovnim ili 8 časovnim smenama.

16.6. Medicinsko i nemedicinsko osoblje Emergentnog Centra u emergentnoj primarnoj službi, sastoji se od:

- a) Specialiste emergentne medicine;
- b) Lekara Emergentne medicine;
- c) Medicinski tehničar emergencije;
- d) Pomoćno osoblje.

16.7. Odgovoran u Emergentnoj medicini pri Centru za porodičnu medicinu je specialista emergentne medicine, u njegovom izostanku ovu funkciju vrši lekar emergencije.

16.8. Lekarsko osoblje emergencije, obučava se i certifikuje od strane Certifikacionog Borda Departamenta emergentne medicine Univerzitetskog Centra. Certifikovanje se vrši na kursovima emergentne medicine: Osnovno održavanje života, Avansirano kardialno održavanje života, Osnovno održavanje traumatičnog života, Pediatrisko održavanje života, Ginekološko održavanje života.

16.9. Validnost kurseva emergentne medicine traje dve godine. Nakon dvogodišnjeg isteka osoblje se ponovno certifikuje po ovom zakonu.

16.10. Ukoliko se medicinsko osoblje ponovo ne certifikuje, smatraće se neovlašćenim i nekvalifikovanim za rad u emergenciji. Necertifikovano i nelicencirano osoblje ne može da radi u Emergenciji.

Ambulantna služba Član 17

17.1. Ambulantna služba je sektor prebolničke emergencije koja se bavi pomoći i prevozom bolesnih ili povređenih pacijenata. Ova služba treba da ispuní sve uslove sa resursima i opremom radi prevoza emergentnih pacijenata, koja može da bude društvena, da se uzme u zakup ili da se privatizuje.

17.2. Svaka emergentna služba treba da ima u funkciji najmanje dvoje ambulantnih kola za transportovanje emergentnih pacijenata, koja su opremljena po protokolu. Broj ambulantnih kola se određuje brojem stanovnika jedne zone.

17.3. Svaka ambulanta kola treba da poseduje potvrdu o osiguranju, izdatu od neke Kompanije osiguranja na Kosovu.

17.4. Nijedna ambulanta ne treba da se licencira i nijedna licenca ne treba se obnoviti, dok su ambulanta kola osigurana.

17.5. Ambulantna služba treba da se organizuje u Mesnoj Zajednici kao podgranak emergentne službe zdravstvene zone.

17.6. Ambulantna služba za neonatalni transport treba da ispuní posebne uslove prema protokolu za neonatalni transport.

17.7. Svaki maternitet na teritoriji opštine, obavezno treba da stvori uslove za neonatalni transport.

17.8. Za ambulatno osoblje treba obezbediti specijalnu obuku emergentne nege.

17.9. Šoferi ambulantne kole treba obučiti za uslove održavanja, taktičku vožnju, osiguranje od incidenta, komuniciranje kao i treba da ima sposobnosti za primarno

reagovanje. Šofer treba da se certifikuje na kurs o osnovnom održavanju života i da mu se dozvoli da pomogne pacijentima ukoliko se za to ukaže potreba.

17.10. Svaka ambulantna kola treba da ima opremu i sredstva za komuniciranje prema protokolu za transportovanje pacijenata.

17.11. Ambulantna služba za svoj rad odgovara rukovodiocu Emergentne medicinske službe, i Kancelariji za emergentne medicinske službe, pri Ministarstvu za zdravstvo.

Delatnost primarne emergentne medicinske službe Član 18

18.1. Osnovna delatnost primarne emergentne medicinske službe je:

- a) Tretman prebolničkih emergentnih pacijenata;
- b) Brzo reagovanje na poziv,
- c) Tretman pacijenta na mestu događaja;
- d) Bezbedno transportovanje i tretman tokom transportovanja;
- e) Stabilizovanje emergentnog pacijenta u Emergenciju.
- f) Transportovanje pacijenta nakon stabilizovanja do Emergentnog Centra.

18.2. Radi odvijanja ove delatnosti svaka Emergencija zdravstvene zone, prevashodno treba da stvori osnovne uslove prema Protokolima za medicinsku prebolničku emergenciju donetim podzakonskim aktima.

18.3. Osnovni uslovi za medicinsku delatnost emergencije su:

- a) Teritorija;
- b) Emergentni pacijenti;
- c) Potreban prostor za tretman emergentnih pacijenata;
- d) Neophodna oprema za tretman ovih pacijenata;
- e) Ambulanta kola za prevoz emergentnih pacijenata sa svom opremom po protokolu.
- f) Ljudski neophodni resursi za rad u emergenciji.

18.4. Teritorija podrazumeva geografski prostor na koji se prostire zona delovanja emergentne medicinske Službe. U ovoj zoni emergentna služba reaguje na hitan poziv i obavlja svu svoju aktivnost.

18.5. Emergentni pacijenti su bolesni pacijenti, akutni ili teško povređeni na teritoriji zdravstvene zone.

18.6. Prostor podrazumeva potrebnu i opremljenu lokaciju za tretman emergentnih pacijenta i naziva se Medicinskom Emergencijom. Prostor Medicinske Emergencije treba da ima prikladan pristup za ambulantna kola i lako pristupanje za invalidska kolica. Prostor emergencije treba da ima dovoljno komoditeta za kretanje osoblja i pacijenata bez ometanja drugih. Neophodno treba izvršiti podelu boksa za medicinsku emergenciju i emergenciju traumatologije.

18.7. Medicinska oprema su sredstva kojima se vrši diagnostificiranje i tretman emergentnih pacijenata. Ova oprema treba da bude kao sledeće:

- a) Oprema za Medicinsku Emergenciju
- b) Oprema za ambulantu

18.8. Oprema i sredstva za Medicinsku emergenciju i za ambulantu treba da se kompletiraju prema protokolu za opremanje medicinske emergencije i ambulante, izrađen od strane Departamenta za medicinsku emergenciju.

18.9. Ljudski resursi medicinske emergencije su medicinski radnici (Lekar, specijalista medicinske emergencije, lekar u emergenciji, medicinski tehničar ili medicinska sestra emergencije), kao i nemedicinsko osoblje (šofer ambulante, radnik higieničar, nosač u emergenciji).

Član 19

Delatnost Emergentne medicinske službe, kvalitet profesionalnog rada i ocena stanovništva u vezi ove službe, procenjuje Opštinski zdravstveni autoritet i Kancelarija za Emergentne medicinske službe.

Član 20

Medicinska emergencija treba da ima sistem za Komuniciranje, koji koristi skrining komuniciranje:

- a) glasnu vezu.
- b) broj javnog telefona emergentne medicine.
- c) direktnu komunicirajuću vezu sa osobljem.
- d) telemedicinu.

Emergentni Dispečerski Medicinski Centar

Član 21

21.1. Veliki Centri mogu da imaju više od jedne medicinske emergencije. Jedna od njih treba da se organizuje kao Dispečerski Centar, uloga kojeg će biti tretman emergentnih pacijenata na mestu događaja i prevoz do Emergentnog Bolničkog Centra i dalje na terciarnom nivou.

21.2. Dispečerski Centar karakteriše dovoljan broj ambulantih vozila radi pokrivanja cele opštinske zdravstvene zone, opremljene prema protokolu.

21.3. Dispečerski Centar rukovodi sa komunikacionim sistemom u svom regionu kao i održava komunikacione veze sa drugim emergencijama, prevashodno sa ZKK, Policijom, Vatrogascima i sa Univerzitetskim Emergentnim Centrom.

21.4. Dispečerski Centar kada se steknu uslovi treba da ima i vazдушnu ambulantu ili Medikopter državni ili privatni, opremljen prema protokolu.

21.5. Dispečerski Centar treba da ima stručan kadar obučen specijalno za kopneni i vazdušni transport emergentnih pacijenata.

21.6. Dispečerski Centar u Prištini, u slučaju masivne emergencije u saradnji sa 40 Medicinskim Bataljonom ZKK, preuzima ključnu ulogu u evakuaciji i pružanju pomoći ugroženom stanovništvu na celoj teritoriji Kosova.

21.7. U vandrednim situacijama, ovaj centar se podvrgava podzakonskim aktima o vandrednim situacijama.

21.8. Finansiranje Dispečerskog Centra vrši se prema Zakonu o zdravstvu Kosova, od opštine, zdravstvenog osiguranja i donacija.

Član 22

Emergentnu medicinsku službu u sekundarnoj Zdrastvenoj zaštiti, čini mreža Departamenata emergencija u bolnicama.

Član 23

Departament emergencije treba da obezbedi detaljno medicinsko egzaminiranje svih pacijenata koji se dovedu u emergentnom stanju, njihovo stabilizovanje i prijem ili transferovanje u terciarni centar nakon stabilizovanja.

Član 24

Departament emergencije jedne bolnice vrši potpunu stabilizaciju emergentnih pacijenata, u okviru kapaciteta ustanove.

Član 25

Radi potpune stabilizacije jednog emergentnog stanja, Departament emergencije oslanja se na podršku lekara specijalista kojima raspolaže bolnica. U nedostatku odgovarajućeg kadra i kreveta, samo nakon stabilizovanja emergentnog pacijenta, departament može da transferuje pacijenta u drugu bolnicu.

Član 26

26.1. Delokrug Departamenta emergencije je kao u Poglavlju V, član 16.6 .

26.2. Delatnost Departamenta emergencije obavljaju specijalisti emergencije i ostalih određenih oblasti radi tretiranja emergentnih pacijenata.

26.3. Svaki Departament bolničke emergencije treba da ima:

- a. Boksove za egzaminiranje, monitoring i tretman emergentnih pacijenata.
- b. Aparaturu i potrebnu opremu za tretman.

26.4. Departament bolničke emergencije posluje na osnovu Protokola bolničke emergencije.

26.5. Departamentom rukovodi odgovorni koji referiše Direktor bolnice, zdravstvenom autoritetu i kancelariji za emergentne službe pri Ministarstvu za zdravstvo.

26.6. Finansiranje Departamenta bolničke emergencije vrši se posebnom pozicijom za medicinsku emergenciju iz budžeta Ministarstva za zdravstvo.

Transferisanje pacijenata

Član 27

Transferisanje pacijenata iz jedne bolnice u terciarnu bolnicu i obratno može se izvršiti nakon ispunjenja ovih uslova:

- a) saglasnost pacijenta, osim u slučajevima kada je pacijent poremećenog mentalnog statusa.
- b) nakon stabilizovanja prema mogućnostima bolnice;

- c) saglasnost lekara koji ga je primio;
- d) bolnica koja ga je primila treba da je saglasna i da pruži tretman, i od bolnice se ne zahteva da prihvati prebacivanje ukoliko nema dovoljno potrebnog kapaciteta.
- e) Transferisanje pacijenta treba da bude prikladno sa potrebnim ambulantnim vozilom, kopletiranom sa opremom radio vezom sa adekvatno obučanim osobljem, i uz pratioca ambulantskih kola.
- f) Kopije istorije pacijenta treba proslediti zajedno sa pacijentom;
- g) Transferisanje se može odbiti iz dva razloga:
 - 1). ukoliko nema slobodnih mesta;
 - 2). nema odgovarajućeg specijalistu i adekvatne opreme za tretman pacijenta.

POGLAVLJE VI UNIVERZITETSKA MEDICINSKA EMERGENCIJA

Član 28

28.1. Univerzitetski Departament medicinske emergencije je referentna institucija medicinske emergencije na Kosovu, sa sedištem u Univerzitetskom Kliničkom Centru Kosova, i predstavlja sintezu jednog kompleksa:

- a) Upravni.
- b) Akademski i
- c) Klinički

28.2. Upravna struktura. Departament emergencije brine za:

- a) Certifikovanje
- b) Sistem opreme;
- c) Informativni zdravstveni emergentni sistem;
- d) Sistem trauma
- e) Komuniciranje i
- f) Zakonodavstvo.

28.3. Sa akademskog aspekta, Departament emergencije snosi svoju odgovornost:

- a) Univerzitetskog aspekta-odnos sa Medicinskim Fakultetom u odvijanju specializacije u Emergentnoj Medicini;
- b) Uspostavlja usku saradnju sa školom za bolničara (srednjom školom i fakultetom);
- c) Vršiti obuku na kurseve emergentne medicine, na svim nivoima;
- d) Brine se i priprema program specializacije;
- e) Razvija laboratorije javnog zdravlja;
- f) Brine o permanentnoj edukaciji.

28.4. Sa kliničkog aspekta, Departament kordinira obaveze sa:

- a) bolnicama, a posebno sa Departamentom emergencija u bolnicama;
- b) medicinskim Centrima Porodične emergencije;
- c) ambulantnim sistemom;
- d) stanovništvom.

Član 29

Univerzitetski Departament medicinskih emergencija, obuhvata i razvija sve neophodne oblasti za tretman emergentnih pacijenata u kritičnom stanju, njihovo stabilizovanje, opservaciju do zadovoljavajuće stabilizacije i njihovo prebacivanje na odgovarajuća odeljenja prema kliničkom stanju ili otpuštanje kući nakon definitivnog stabilizovanja:

- a) Emergenti Centar;
- b) Intenzivno lečenje;
- c) Lečenje trauma
- d) Internistička/kardiološka opservacija;
- e) Toksikološka opservacija;
- f) Emergentnu laboratorijsku i toksikološku diagnostifikaciju;
- g) Rentgenološku diagnostiku (Rtg. Mobilni i fiksni, CT, Magnetičnu Rezonansu).

Član 30

Za sve ove jedinice Departament stvara uslove za rad, obezbeđuje odgovarajući kadar i izrađuje pravilnik i radne protokole.

Član 31

Rad u Departamentu se odvija neprekidno 24 časa, odnosno u smenama od 8, 12, i 24 časa.

Član 32

Departament obezbeđuje svoj medicinski kadar i u saradnji sa ostalim klinikama organizuje rad u dežurstvu. Jedan njihov deo može da se smesti u sistemu poziva.

Član 33

Rukovodilac Departamenta usko saraduje sa medicinskim direktorom, Izvršnim direktorom i Kancelarijom za emergentne službe Ministarstva zdravstva, i za stručni i organizacioni rad referiše se ovim strukturama.

Član 34

Finansiranje Departamenta vrši se iz posebne budžetske pozicije iz budžeta odgovarajuće institucije, Fonda zdravstvenog osiguranja i raznih donacija.

POGLAVLJE VII SISTEM TRETMANA TRAUME

Član 35

35.1. Sistem tretmana traume je jedna veoma važna karika Emergentne medicinske službe, sa posebnim društvenim i strateškim interesom.

35.2. Sistem tretmana traume sprovodi se u posebnim emergentnim organizacijama, Centrima za traumatologiju u okviru Emergentne medicinske službe.

35.3. Sistem tretmana traume na osnovu razvojne strategije, potrebe građana za emergentnim traumatološkim tretmanom, urbani razvoj, kao i na osnovu opreme i humanih resursa kojima poseduju bolnice i Emergentni Centri, organizuju se na četiri nivoa:

- a) Prvi nivo tretmana traume, organizuje se u Univerzitetskom Kliničkom Centru Kosova, i u bolnicama Kosova, koje ispunjavaju kriterijume prema Protokolu o Nivou tretmana traume koji izrađuje Univerzitetski Departament medicinskih emergencija i usvaja Bord za tretman traume na nivou Ministarstva zdravstva.
- b) Drugi nivo tretmana traume, organizuje se u nekoliko bolnica koje imaju humane resurse i medicinsku opremu koje zadovoljavaju kriterijume drugog nivoa prema Protokolu za organizovanje tretmana traume.
- c) Treći nivo tretmana traume, organizuje se u manjim bolnicama koje prema protokolu o tretmanu trauma ispunjavaju uslove za ovaj nivo.
- d) Četvrti nivo tretmana traume, organizuje se u predbolničkoj medicinskoj emergenciji prema protokolu za organizovanje tretmana traume.

35.4. Kancelarija za medicinsku emergenciju u Ministarstvu zdravstva vodi zdravstvenu politiku u organizovanju i razvoju medicinskog tretmana traume na Kosovu.

35.5. Kancelarija identifikuje bolnice i utvrđuje nivo tretmana traume, za svaku bolnicu.

35.6. Kancelarija takođe usvaja planove i projekte koji se odnose na tretman traume i prevenciju povređivanja i preduzima sve mere za permanetnu edukaciju medicinskih resursa i stanovništva sa ovog aspekta.

35.7. Klinički Univerzitetski Centar Kosova i bolnice obavezuju se da organizuju službu za tretman traume prema protokolu za tretman traume na utvrđenim nivoima.

POGLAVLJE VIII SARADNJA SA DRUGIM EMERGENCIJAMA

Član 36

36.1. Služba medicinske emergencije, na svim nivoima njenog organizovanja, obavezno uspostavlja usku saradnju sa ostalim emergencijama, sa Medicinskim emergentnim službama u regionu i svetu.

36.2. Saradnja sa ZKK, odnosno 40 Medicinskog Bataljonom, odvija se svestrano kako u miru tako i u vandrednim situacijama.

36.3. Sa Kosovskom Policijskom službom, Služba emergentne medicine vrši se na svim nivoima posebno u saobraćajnim nezgodama, drugim povredama i u vandrednim situacijama.

36.4. Sa Vatrogasnom službom saradnja se odvija na prebolničkom nivou, ne samo u slučajevima požara već se podpomažu i u obuci i kadrovima.

36.5. Sa Crvenim Krstom Kosova. Emergentna medicinska služba, posebno na prebolničkom nivou, pomaže u zdravstvenoj edukaciji stanovništva, učenika škola, i odvija druge oblike saradnje u emergentnim uslovima.

36.6. Uzajamna saradnja nivoa organizovanja zdravstvenih službi neizbežno nastaje u smislu:

- a) U dobiti emergentnih pacijenata na celoj teritoriji Kosova;
- b) U dobiti i razmene uzajamnih iskustava.
- c) Bolnička emergencija svestrano pomože prebolničku emergenciju;
- d) Univerzitetski Departament Emergencije, vertikalno i horizontalno pomože Emergentnoj Medicinskoj službi, u:
 - i školovanju i treniranju medicinskog kadra;
 - ii izradi profesionalnih bolničkih i prebolničkih protokola;
 - iii izradi Pravilnik o radu i drugih podzakonskih akata.

36.7. Međunarodnom saradnjom rukovodi Univerzitetski Departament medicinske Emergencije u uzajamnom smislu:

- a) U sticanju naučnog iskustva najrazvijenih savremenih medicinskih emergencija.
- b) U razvoju plana i programa specializacije;
- c) U edukaciji i usavršavanju medicinskog kadra;
- d) U razmenu uzajamnih iskustava u regionu;
- e) U organizovanju simpozijuma, naučnih, profesionalnih konferencija, i kongresa.

POGLAVLJE IX INFORMATIVNI ZDRAVSTVENI SISTEM U MEDICINSKOJ EMERGENCIJI

Član 37

Informativni zdravstveni sistem u Službi medicinske emergencije, referiše se Poglavlju XI, Zakona o zdravstvu Kosova.

POGLAVLJE X SISTEM KOMUNICIRANJA EMERGENTNE MEDICINE

Član 38

Sistem komuniciranja u službi emergentne medicine (SKEM), je jedna komponenta ove službe koja služi pacijentu i medicinskom osoblju da bi stekli efikasnost i stručnost u ovoj grani.

Član 39

Sistem komuniciranja u službi emergentne medicine (SKEM), rasprostranjuje se vertikalno i horizontalno u celom organizativnom kompleksu Emergentne medicinske službe.

Član 40

SKEM koristi dva posebna koda radio talasa i ima sofisticiranu aparaturu za radio vezu:

- a) Zemlja -zemlja
- b) Zemlja -vazduh.

Član 41

Ovaj sistem funkcioniše po tehnološkoj logici sa šiframa, za svaku organizacionu jedinicu i sa:

- a) Bazama u Emergentnim centrima na primarnom i sekundarnom nivou, u Dispečerskim Centrima i Univerzitetskom Departamentu Emergencije;
- b) Jedinicama kopnenih ambulanta i vazdušnih;

Član 42

Emergentna medicinska Služba koristi poseban javni telefonski broj.

Član 43

Emergentna medicinska Služba za svoje potrebe saraduje i sa Telemedicinskom službom Kosova.

POGLAVLJE XI POSEBNE ODREDBE

Disciplina i odgovornosti Član 44

Disciplina i odgovornosti u radu referišu se Poglavlju XXIII, Član 118, 119, i član 120 Zakona o zdravstvu Kosova

POGLAVLJE XII PRELAZNE ODREDBE

Član 45

Sva pravna i fizička lica koja shodno članu 1, vrše zdravstvene delatnosti treba da usklade organizovanje i rad u skladu sa ovim zakonom.

Član 46

Ovaj zakon stupa na snagu nakon usvajanja u Skupštini Kosova i proglašenja od Specijalnog Predstavnik Generalnog Sekretara.

**Zakon Br. 02/L-50
23 februar 2006**

Predsednik Skupštine Kosova,

akademik Nexhat Daci